

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

13 Σεπτεμβρίου 2017

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 137

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4488

Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

**ΜΕΡΟΣ Α΄
ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ,
ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ν. 4387/2016
ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ**

**Άρθρο 1
Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4387/2016**

1. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4387/2016 (Α΄ 85) προστίθεται εδάφιο, με έναρξη ισχύος από 1.1.2017, ως εξής:

«Οι ρυθμίσεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται και σε πρόσωπα που διορίζονται σε θέσεις μετακλητών υπαλλήλων με σχέση δημοσίου δικαίου. Εάν ο διορισμός των προσώπων αυτών έχει γίνει μέχρι και 31.12.2016 εφαρμόζεται ως προς την εργοδοτική εισφορά η 111482/0092/30.11.2016 κοινή υπουργική απόφαση (Β΄ 4005).».

2. Μετά το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η προϋπόθεση συμπλήρωσης δεκαπέντε (15) ετών ασφάλισης για την καταβολή της εθνικής σύνταξης δεν ισχύει για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης με τη συμπλήρωση χρόνου ασφάλισης μικρότερου των δεκαπέντε (15) ετών. Στην περίπτωση αυτή το ποσό της εθνικής σύνταξης δεν μπορεί να υπολείπεται αυτού που αντιστοιχεί στα δεκαπέντε (15) έτη ασφάλισης.».

3. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Αν δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ασφάλισης ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την 1.1.2002 μέχρι την έναρξη καταβολής της

σύνταξης του υπαλλήλου - λειτουργού του Δημοσίου ή του στρατιωτικού, τότε για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών αναζητείται χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος) και κατά το πριν την 1.1.2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση συνολικά έως πέντε (5) ετών ασφάλισης.

Για συντάξεις με έναρξη καταβολής από 1.1.2021, αν δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ασφάλισης ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), τουλάχιστον δέκα (10) ετών από την 1.1.2002 μέχρι την έναρξη καταβολής της σύνταξης του υπαλλήλου - λειτουργού του Δημοσίου ή του στρατιωτικού, τότε για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών αναζητείται χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος) και κατά το πριν την 1.1.2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση έως δέκα (10) ετών ασφάλισης.».

4. Στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Το συνολικό ακαθάριστο ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης, όπως αυτό προκύπτει σύμφωνα με το παρόν άρθρο, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ακαθάριστο ποσό των συντάξιμων αποδοχών, όπως αυτές ορίζονται στις παραγράφους 2 και 3.».

**Άρθρο 2
Τροποποίηση διατάξεων του π.δ. 169/2007**

1. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 11 του π.δ. 169/2007 (Α΄ 210) αντικαθίσταται ως εξής:

«Επίσης θεωρείται ως συντάξιμος χρόνος ο χρόνος της άδειας άνευ αποδοχών ανατροφής παιδιών ηλικίας μέχρι έξι (6) ετών, όπως αυτός ισχύει κάθε φορά με βάση τις οικείες διοικητικές διατάξεις και ο χρόνος της άδειας άνευ αποδοχών της παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 3528/2007 (Α΄ 26), με την προϋπόθεση της καταβολής από τον υπάλληλο των προβλεπόμενων ασφαλιστικών εισφορών.».

2. Στο τέλος της περίπτωσης β΄ της παρ. 2 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007 προστίθεται εδάφιο, ως εξής:

«Το συνολικό ποσοστό της ως άνω μείωσης, κατά τη μεταβατική περίοδο σταδιακής αύξησης των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης της παρ. 9 του άρθρου 1 του ν. 4336/2015 (Α΄ 94), δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30%.».

4. Αν δεν υφίσταται προγενέστερο ασφαλιστικό καθεστώς για τα πρόσωπα των περιπτώσεων δ' και ζ' της παραγράφου 1, καταβάλλονται εισφορές για κύρια ασφάλιση και υγειονομική περίθαλψη, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 και ο χρόνος αυτός θεωρείται ότι έχει διανυθεί στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ (πρώην ΙΚΑ - ΕΤΑΜ).

5. Στις περιπτώσεις που εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παραγράφου 1 και 2 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016, η ασφαλιστική εισφορά που έχει καταβληθεί από τα ανωτέρω πρόσωπα για τη θέση που κατέχουν θεωρείται εισφορά μισθωτού. Για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας καταβάλλονται ασφαλιστικές εισφορές σύμφωνα με τα άρθρα 36, 38, 39, 40 και 41 του ν. 4387/2016.

6. Αν στις θέσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 διορίζονται συνταξιούχοι του ΕΦΚΑ ή του Δημοσίου, εφαρμόζεται η παράγραφος 4. Εξαιρούνται τα ανωτέρω πρόσωπα που έχουν παραιτηθεί της αμοιβής που προβλέπεται για τη θέση που κατέχουν.

7. Για τα πρόσωπα που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις του άρθρου 25 του ν. 4255/2014 (Α' 89) εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου και ο χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό καθεστώς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης, υγειονομικής περίθαλψης και εφάπαξ παροχής). Για την ασφάλισή τους εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

8. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει την 1.1.2017. Αν από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου προκύψουν διαφορές στα ποσά των ασφαλιστικών εισφορών που πρέπει να καταβληθούν από την ανωτέρω ημερομηνία, εφαρμόζονται τα εξής:

α. Εάν το ποσό της ασφαλιστικής εισφοράς που έχει καταβληθεί είναι υψηλότερο από εκείνο που προκύπτει από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, το επιπλέον ποσό συμψηφίζεται, μέχρι εξάλειψής του, με μελλοντικές καταβολές ασφαλιστικών εισφορών.

β. Εάν το ποσό της ασφαλιστικής εισφοράς που έχει καταβληθεί είναι χαμηλότερο από εκείνο που προκύπτει από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, το επιπλέον ποσό που πρέπει να καταβληθεί για την τακτοποίηση των εισφορών των προηγούμενων μηνών καταβάλλεται σε δόσεις, ο αριθμός των οποίων είναι ίσος με τον αριθμό των μηνών για τους οποίους προκύπτει διαφορά στο ύψος των εισφορών, χωρίς την επιβολή προστίμων καθυστέρησης εξόφλησης.

9. Οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 4144/2013 εφαρμόζονται από 1.1.2017 και στους ασφαλισμένους του ΕΦΚΑ βάσει των γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων του πρώην ΟΓΑ, εφαρμοζομένων των ρυθμίσεων της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 23

Απασχόληση λόγω ψυχικών παθήσεων

1.α. Γενικές και ειδικές διατάξεις που προβλέπουν διακοπή ή περικοπή της σύνταξης αναπηρίας ή της σύνταξης λόγω θανάτου και των προνοιακών ή άλλων επιδομάτων όταν ο δικαιούχος αναλαμβάνει εργασία ή

αυτοαπασχολείται, δεν έχουν εφαρμογή στους δικαιούχους που πάσχουν αναπηρίας, η οποία οφείλεται σε ψυχική πάθηση ή νοητική υστέρηση ή συμπαθολογία ψυχικής πάθησης και νοητικής υστέρησης, με ποσοστό 50% και άνω, εφόσον η ανάληψη μισθωτής απασχόλησης ή η αυτοαπασχόληση ενδείκνυται για λόγους ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης και η κρίση αυτή πιστοποιείται με γνωμάτευση μονάδας ψυχικής υγείας, η οποία θα ισχύει για τρία (3) έτη, του αντίστοιχου Τομέα Ψυχικής Υγείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν. 2716/1999 (Α' 96).

β. Η ανάληψη μισθωτής απασχόλησης ή η αυτοαπασχόληση των ανωτέρω προσώπων για λόγους ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης, δεν επηρεάζει την σχετική κρίση αξιολόγησης αναπηρίας περί ανικανότητας για κάθε βιοποριστική εργασία, κατά τη διαδικασία πιστοποίησης αναπηρίας από τα ΚΕΠΑ.

2. Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 δεν εφαρμόζεται σε συνταξιούχους που αναλαμβάνουν μόνιμη ή με σχέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου εργασία σε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης.

3. Οι συνταξιούχοι της παραγράφου 1 υποχρεούνται πριν αναλάβουν εργασία ή αυτοαπασχοληθούν να το δηλώσουν στον ΕΦΚΑ, στο ΕΤΕΑΕΠ και στις αρμόδιες υπηρεσίες πρόνοιας.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μπορεί να καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 24

Ρυθμίσεις για το προσωπικό φορέων εποπτευόμενων από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης επιτρέπεται μέχρι 31.12.2017 και κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, η μεταφορά υπαλλήλων μεταξύ των ΕΦΚΑ, ΕΤΕΑΕΠ, ΟΓΑ και NAT, με μεταφορά της οργανικής τους θέσης, την ίδια εργασιακή σχέση, κλάδο ή ειδικότητα, βαθμό και μισθολογικό κλιμάκιο, με συνεκτίμηση της αίτησής τους.

Ομοίως επιτρέπεται για αιτήσεις που υποβάλλονται μέχρι 31.12.2017 και κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, η μεταφορά υπαλλήλων των ΕΦΚΑ, ΕΤΕΑΕΠ, ΟΓΑ και NAT σε κενές οργανικές θέσεις της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με την ίδια εργασιακή σχέση, κλάδο ή ειδικότητα, βαθμό και μισθολογικό κλιμάκιο.

Αν δεν υπάρχουν κενές οργανικές θέσεις, οι υπάλληλοι μεταφέρονται με την οργανική τους θέση και υποχρεούνται να υπηρετήσουν για μία τουλάχιστον πενταετία στη Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Ασφάλισης.

Άρθρο 25

Επιτρέπεται η μετάταξη του προσωπικού ασφαλείας που υπηρετεί στον ΕΦΚΑ σε θέση άλλου κλάδου ή ειδικό-